N°. 4 1853

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 13 JANUARIJ.

BEKENDMAKING.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Breda*, doen te weten, dat in overleg met den Heer Kolonel Plaatselijken Kommandant alhier, door den Raad dier Gemeente in zijne Vergadering van den 24. December 1852, is vastgesteld het navolgende:

» REGLEMENT op het openen en sluiten der Poorten van de Vesting » *Breda*.

»Art. 1. De poorten zullen het geheele jaar door om elf ure des avonds »gesloten worden; doch zal een ieder die, zonder verhindering, met uit- »zondering der Waterpoort, nà de sluiting in- en uit kunnen gaan, mits »in acht nemende de bepalingen hierna gemeld.

»Art. 2. De uren van het openen en op klinket stellen der poorten »worden bepaald, overeenkomstig de volgende tabel:

Maanden.	Uren van Opening.	Uren van op Klinket stellen.
Januarij	5 ure	7 ure
Februarij	4 »	7 »
Maart	4 »	8 »
April	4 »	9 »
Mei	3 »	10 »
Junij	3 »	10 »
Julij	3 »	10 »
Augustus	3 »	10 »
September	4 »	9 »
October	4 »	8 »
November	5 »	7 »
December	5 »	7 »

»Art. 3. De Waterpoort, alsmede de boomen buiten dezelve, zullen »in voege voors. mede worden geopend, doch zal die poort gesloten wor- »den te gelijk met het op klinket stellen der overige poorten; zullende de »sluiting der boomen echter een uur vroeger plaats hebben.

»Art. 4. De sleutels der poorten en boomen, blijven ten allen tijde »onder het uitsluitend beheer van den Plaatselijken Kommandant, of aan »hem, die zijne betrekking waarneemt.

»Art. 5. Nà de sluiting der poorten is een ieder verpligt, dezelve in- en »uitgaande, des gevorderd, zijnen naam en zijne qualiteit aan den wacht- »kommandant op te geven.

»Art. 6. Op kosten der Gemeente zal onder iedere poort, gedurende »den geheelen nacht, een goed lichtgevende lantaarn worden geplaatst, »als ook eene bel worden daargesteld ten gerieve van hen, die nà de sluiting »der poorten wenschen binnen te komen, waarvoor de landelijke poortiers »van wege de Gemeente naar redelijkheid zullen worden te gemoet gekomen.

»Art. 7. Aan de poortiers is opgedragen het openen en sluiten der »poorten en boomen.

»Art. 8. Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis der poortiers, »wordt door den Plaatselijken Kommandant, tijdelijk in de waarneming »hunner functiën voorzien.

»Art. 9. De Plaatselijke Kommandant zal ten allen tijde de magt »hebben, wanneer hij het uit een Militair oogpunt noodig oordeelt, de »poorten en boomen der vesting te doen sluiten.

»Aldus vastgesteld ter Vergadering van den Raad der Gemeente *Breda*, »heden den 24. *December* 1852, Litt. A.

»STORM,
»*De Secreteris*,
»L. D. G. TEYCHINÉ."

Zullende hetzelve Reglement worden in werking gebragt met den 16. Januarij aanstaande.

BREDA, den 7. Januarij 1853.

De Burgemeester en Wethouders voornoemd,
STORM,
De Secretaris,
L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den Januarij.

De Keizer heeft den 7den en den 8sten dezer van de gezanten van Wurtemberg, Beijeren, Hannover, Baden en Toskane de geloofsbrieven ontvangen waardoor zij bij het Keizerlijke gouvernement worden geaccrediteerd. De Porte heeft, gelijk de Fransche *Moniteur* berigt, aan haren gezant te Parijs nieuwe geloofsbrieven afgezonden.

— De heer *Berryer*, de beroemde redenaar van de legitimisten-partij, en thans deken van de orde der advocaten te Parijs, heeft den 7den voor het hof van appèl alhier eene merkwaardige pleitrede gehouden, waarvan de Fransche bladen zwijgen moeten, maar waaromtrent door een Belgisch blad het navolgende wordt medegedeeld. Het betrof eene zaak van twee lieden, die door de correctionele regtbank waren veroordeeld wegens het verspreiden van het protest van den Graaf van Chambord tegen het nieuwe Keizerschap. De heer *Berryer*, voor hen pleitende, zeide onder anderen, dat men thans op den weg was die tot een volstrekt verbod der gedachtenwisseling leidde; hij kwam op tegen het «dwangstelsel", en gewaagde van de «schending der aloude vrijheden". Verder wijdde hij uit in den lof der oude Fransche monarchie en betoogde dat zij aan Frankrijk èn vrijheid èn grootheid had geschonken, terwijl men thans van beide slechts beloften had. Onder de toehoorders waren er die door toejuiching hunne goedkeuring over het gesprokene luide te kennen gaven. Het vonnis waarvan geappelleerd was, is voor een der veroordeelden gehandhaafd; de andere heeft de hem opgelegde gevangenisstraf van vier tot drie maanden zien verminderen.

— Het *Journal des Débats* behelst de volgende opgaven omtrent de tegenwoordige sterkte van het leger van Parijs. Hoewel dat leger eenige vermindering heeft ondergaan door het vertrek van verscheidene regimenten infanterie die voor omstreeks drie maanden de hoofdstad hebben verlaten en nog niet door andere troepen vervangen zijn, telt het thans nog achttien regimenten van de ligte of van de linie-infanterie; drie bataillons jagers te voet; vier bataillons van bijzondere wapens; zes en dertig eskadrons kavallerie en zeshonderd manschappen van de genie, met 42 stukken veldgeschut. Deze vereenigde troepen tellen nagenoeg 35,000 bajonetten en 4500 paarden. Buitendien heeft de opperbevelhebber van het Parijsche leger, de maarschalk *Magnan*, het bevel over de overige troepen in de eerste militaire divisie, wier sterkte op tien duizend man kan geschat worden.

— Eene zonderlinge soort van smokkelarij is gedurende het laatste samen tusschen Lombardije en [illegible] kudden schapen werden namelijk, met al hunne wol beladen, over de grenzen gedreven en weinige dagen later geheel geschoren teruggevoerd. De Oostenrijksche minister van finantiën heeft bepaald, dat voortaan, in zoodanig geval, het regt van uitvoer op de wol bij de terugkeering der kudden zou geheven worden.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 80,70; $4^1/_2$ pCt. 105,70; Rom. L. $98^1/_2$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 9den Januarij.

De Pruissische Tweede Kamer is den 7den dezer overgegaan tot de benoeming van eenen president, ter vervanging van den heer *Uhden*, welke die betrekking niet langer wenschte te vervullen. Bij de eerste stemming verkreeg de kandidaat der regter zijde, *v. Kleist Retzow* 147, die der linker zijde, graaf *Schwerin*, 117, en die der Katholieke fractie *v. Walbott*, 42 stemmen, Er was eene tweede en derde stemming noodig bij welke laatste de heeren *v. Kleist Retzow*, en graaf *von Schwerin*, ieder 154 stemmen verkregen, zijnde laatstgenoemde (die reeds gedurende twee zittingjaren het voorzitterschap bekleed heeft) door het lot tot voorzitter aangewezen. Tot eersten vice-president is daarop de afgevaardigde *von Walbott*, verkozen. Beide die benoemingen worden beschouwd als het gevolg eener overeenkomst tusschen de liberale linker zijde en de katholieke fractie

— Te Heidelberg heeft het door de politie in beslag nemen van professor *Gervinus* laatste werk: *Inleiding tot de Geschiedenis der 19de eeuw*, een ongemeen opzien verwekt. Het openbaar ministerie zal, naar gezegd wordt, den schrijver wegens opruijing tot gewelddadige omverwerping der bestaande wettige orde van zaken vervolgen.

— De *Augsb. Allg. Zeit.* zegt, dat de krooning des keizers van Oostenrijk in de aanstaande maand Mei zal plaats vinden.

— Bij besluit van den 2den dezer, heeft de Keizer van Oostenrijk den baron *von Prokesch-Osten*, tot Oostenrijksch voorzittend gezant ter Bondsvergadering benoemd.

— De opheffing van den staat van beleg van Weenen, welke bij den aanvang van dit jaar zou plaats hebben, is niet geschied, en daaraan zal ook vooreerst geen gevolg worden gegeven.

— De invoerregten in Oostenrijk hebben in het afgeloopen jaar van 1 Nov. 1851 tot ultimo Oct. 1852 bedragen 22,028,671 fl., d. i. 2,349,974 fl. meer dan in 1851. De verminderde uitvoerregten bedroegen 1,127,299 fl., d. i. 27,053 minder dan in 1851.

— Uit Florence wordt onder dagteekening van den 30sten ll. December

gemeld dat de beide Italianen die wegens afval van de staatskerk en verbreiding van Protestantsche geloofsbegrippen veroordeeld en ingekerkerd zijn geworden, kwijtschelding van straf verwachtten, en dat de Groot-hertog, op voorspraak vooral van wege den Koning van Pruissen, last gegeven had hen, zoolang zij nog worden gevangen gehouden, zachter te behandelen.

Het Turynsche dagblad de *Opinione* behelst een later berigt uit Florence van den 2den dezer, van den volgenden inhoud: » *Madiai* is gestorven in de gevangenis waarin hij was opgesloten omdat hij de evangelische godsdienst had omhelsd. Het lijden had zijne levenskracht verteerd. Zijne vrouw zit nog altijd gevangen; men hoopt echter dat de Groot-hertog zich door den aandrang van de vertegenwoordigers der Protestantsche hoven zal laten bewegen om dit ongelukkige slagtoffer der godsdienstige onverdraagzaamheid te begenadigen."

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten Januarij.

De openbare inkomsten des Rijks hebben in het den 5den dezer geëindigd kwartaal 702,776 ponden sterling meer dan in dezelfde drie maanden van het vorige jaar en over het geheele jaar 978,926 ponden sterling meer dan in het vorige jaar, opgeleverd. De eenige en dan nog weinig beduidende vermindering wordt in het hoofdstuk der in- en uitgaande regten waargenomen, terwijl al de overige hoofdstukken eene voordeelige uitkomst opleveren.

— Volgens eene uit officiële bronnen geputte opgave, bestaat de Britsche zeemagt thans uit 545 oorlogsvaartuigen, voerende elk van 2 tot 120 stukken geschut. Daaronder zijn 180 gewapende stoombooten, van 100 tot 800 paardenkrachten. Deze vloot, de grootste die eenige zee-mogendheid ooit heeft bezeten, gebruikt in vredestijd de dienst van 140,000 zeelieden, 2000 scheepsjongens en 15,000 mariniers.

— De hertog *van Wellington* zal, gedurende eenigen tijd, op bepaalde uren, het huis zijns vaders voor het publiek openstellen. Dit huis, voor de Engelschen reeds merkwaardig, wijl het door den grooten *Wellington* werd bewoond, is ook wel der aandacht waardig om de menigte kunstvoorwerpen, schilderijen, beelden en oudheden, die dit bevat. De Londensche bladen bevatten eene soort van catalogus van de voornaamste voorwerpen.

— Naar men verneemt, worden bij het Engelsche gouvernement voorbereidende maatregelen genomen, om in het aanstaande voorjaar op nieuw stoom- en zeilschepen uit te zenden naar de Noordpool-zee, ten einde sir *J. Franklin* op te sporen, of narigten in te winnen van de vaartuigen, welke zich tot dat einde reeds daar bevinden. Een gedeelte van die schepen zou bestemd zijn naar Smiths- en Jones-Sounds, om de belangrijke ontdekkingen van kapitein *Inglefield* voort te zetten. De andere zouden naar de Behringstraat stevenen, om de expeditie van kapitein *Collinson*, van welke eene belangrijke uitkomst verwacht wordt, te ondersteunen. — Kapitein *Inglefield* zou aan een dezer togten als bevelhebber deelnemen.

— De heer *Heald*, de gescheiden echtgenoot der beruchte *Lola Montes*, is onlangs door het omslaan van een vaartuig in den Taag verdronken. Bij het openen van zijn uitersten wil is gebleken, dat hij *Lola Montes* levenslang eene jaarlijksche som van 900 ponden sterling heeft toegelegd, welke som, na haar overlijden, zal overgaan op miss *Julia Wilson*, thans een negenjarig meisje.

— De Engelsche Bank heeft het *minimum* van haar disconto verhoogd van 2 op $2\frac{1}{2}$ per cent.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Januarij.

Den beminnaars en beoefenaars der toonkunst staat binnen kort weder een groot genot te wachten. Wij vernemen namelijk dat de heer *Charles Buziau*, die den eersten prijs bij het *Conservatoire de Musique* te Brussel behaald heeft, voornemens is op Vrijdag den 28sten dezer, in de zaal van den Schouwburg alhier, een groot Vocaal- en Instrumentaal-Concert te geven; waarop zich tevens zal doen hooren de heer *J. P. de C. Vrugt*, Hof- en Kamerzanger van wijlen Z. M. Koning *Willem II*. Omtrent laatstgenoemden toonkunstenaar vermeenen wij niets behoeven te zeggen; zijn talent en verdiensten zijn sedert jaren bekend en gewaardeerd; maar wat den heer *Ch. Buziau* aangaat, meenen wij de verzekering te kunnen geven, naar den lof elders zoo in openbare bladen als door kunstkenners hem toegebragt, dat hij onder de eerste muzijkale talenten kan gerekend worden te behooren. Wij twijfelen dan ook niet of beide toonkunstenaars zullen zich in de opkomst van een talrijk publiek kunnen verheugen.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 4den dezer, no. 60, goedgevonden te benoemen, tot officier van gezondheid van de 3de klasse bij de militaire geneeskundige dienst in Oost-Indie, den heer *L. J. de Roock*,

— Bij Koninklijk besluit van den 8sten Januarij 1853, n°. 64, is benoemd tot inspecteur der registratie en domeinen van de derde klasse, de heer *R. van de Kasteele*, thans ontvanger der registratie en domeinen ten arrondissements-kantore *Eindhoven*.

— De minister van binnenlandsche zaken, de heer *Thorbecke*, heeft sedert eenige dagen eene ligte ongesteldheid gehad. Z. Exc. werd daardoor verhinderd aan het ministerie te komen en heeft zich verpligt geacht uit dien hoofde de gewone audientie van Zaturdag af te zeggen. Maandag heeft echter de minister zijne gewone werkzaamheden aan het ministerie kunnen hervatten.

— Het Muntcollegie te Utrecht is voornemens, op Dingsdag den 25 dezer, in 's Rijks muntgebouw aan de Neude, in het openbaar aan te besteden, de levering van 3845 Nederlandsche ponden koperen plaatjes voor halve cents.

— De *Echo Unniversel* behelst een betoog der noodzakelijkheid van eene versnelde postdienst met het buitenland, met name tot vroegere ontvangst der brieven welke uit België, Frankrijk en Engeland over Antwerpen naar Holland komen. De schrijver wil tot dat einde eene tweede postdienst op de linie tusschen Antwerpen en Rotterdam ingevoerd zien en den postbode des avonds ten 10 ure, na aankomst van den laatsten trein van Brussel, uit Antwerpen doen vertrekken. Daardoor, zegt hij, zouden niet alleen de Fransche brieven, welke des morgens ten 8 ure van Parijs verzonden worden, ten $4\frac{1}{2}$ ure des namiddags te Brussel aankomen en met den trein van $7\frac{3}{4}$ ure naar Antwerpen afgaan, den volgenden dag voor beurstijd Rotterdam en Amsterdam kunnen bereiken, maar ook de marktprijzen van geheel België en de Londensche brieven over Ostende, alsmede de Keulsche brieven, aldaar vroeger ontvangen worden. Als middel tot tegemoetkoming der kosten geeft hij de verbinding der postdienst van Antwerpen met de diligencedienst der heeren *van Gend en Loos*, op, en eindigt met de door hem voorgestane zaak de aandacht des Ministers van Finantiën aan te bevelen.

— Z. K. H. Prins *Hendrik* wordt aanstaanden Dingsdag uit Weimar in de residentie terugverwacht.

— Naar men verneemt, zal Z. D. H. de Hertog *van Saksen-Weimar*, na de voltrekking van het huwelijk van Hoogstdeszelfs dochter met Z. K. H. Prins *Hendrik*, zich weder naar Indië begeven.

— Te 's Hage is den 9den dezer, in den ouderdom van 40 jaren overleden, de heer *H. J. B. Jolly*, een kunstschilder die zich uitsluitend tot het vak van portretschilder had bepaald, en daarin bewijzen van groot genie had gegeven.

— Op den 23 Januarij e. k. zal van Harderwijk per scheepsgelegenheid naar het Nieuwe Diep vertrekken: een detachement suppletietroepen, sterk 50 onderofficieren en manschappen, onder kommando van den 1sten luit. der inf. *J. Bonn*, en de 2de luits. *C. M. Nuboer* en *J. C. S. van Eps*, als medegeleiders, alle van het Westindische leger, ten einde den 25 daaraanvolgende over te gaan aan boord van het schip *IJstroom*, ten einde naar Curaçao te worden overgevoerd.

— De uitgever der *Nieuwe Nymeegsche Courant*, *de Gelderland*, werd den 8sten dezer bij vonnis van de arr. regtbank alhier, ter zake van den wel-eerw. heer *J. M. Triebels*, deken en pastoor der R. K. Augustijnen kerk, in een artikel zijner courant te hebben gelasterd, veroordeeld tot eene gevangenisstraf voor den tijd van 3 maanden, geldboete van *f* 500 en gemis der burgerregten gedurende den tijd van 10 jaren, met toewijzing van den eisch der beleedigde partij tot aanplakking van het vonnis aan al de kerken van het district en verwijzing in de kosten. De verdediging werd voorgedragen door mr. *Ariens*. Naar men verneemt zal de veroordeelde zich van dat vonnis in hooger beroep voorzien en alsdan door den heer mr. *Lipman*, advokaat te Amsterdam, worden bijgestaan

— Te Amsterdam zal dezer dagen worden geopend eene inschrijving tot het oprigten van eenen nieuwen Schouwburg, op de Botermarkt, waartoe het Stedelijk Bestuur den grond heeft afgestaan. Deze Schouwburg zal omringd worden met fraaije winkels en bedekte gallerijen, op de wijze van het *Palais-royal* te Parijs, en *le Passage St. Hubert* te Brussel. De benoodigde som bedraagt *f* 400,000, en deze zal, volgens de berekening van den ontwerper, eene rente van 10 pCt. opleveren, welke zal strekken om de deelhebbers 5 pCt. 's jaarlijks uit te keeren, terwijl het overige zal gebezigd worden voor een weldadig doel voor de Godshuizen. — Z. M. de Koning heeft aan die onderneming zijne ondersteuning toegezegd.

— Den 6den dezer ontstond te Roermond brand in den water-graanmolen van den heer *Dahmen*, belendende aan de papierfabriek van de heeren *R. Magnee en Cie.* De brand had al dadelijk zulk een vreeselijk aanzien, dat aan het redden van den molen niet kon gedacht worden, die geheel in de asch is gelegd, terwijl van de papierfabriek slechts een gedeelte van het dak en van de zich daaronder bevindende lompen is verbrand.

— In de gemeente Helder is den 2den dezer, onder verzwarende omstandigheden, een belangrijke diefstal gepleegd van geldswaarden, effecten, muntspecien en verschillende kostbaarheden, terwijl van dien diefstal beschuldigd worden de zoon des bestolenen *A. J. de Jongh*, oud 30 jaren, en een medepligtige oud 23 à 24 jaren. Beiden worden beschuldigd van het misdrijf van diefstal met braak.

Den 7den Januarij zijn te Dusseldorp twee Nederlanders gearresteerd, die Hollandsche staatsschuldbrieven en coupons poogden te verkoopen. Bij onderzoek bleek het, dat zij voor verscheiden duizenden aan klinkende munt en eene menigte kostbaarheden in hun bezit hadden, zoo men vermoedde afkomstig van een voor vier maanden te Roermond gepleegden diefstal. Een der gearresteerden zeide de zoon van een zeer rijken man te zijn, dien hij in jeugdige ligtzinnigheid heeft bestolen, alleen met het doel om een pleiziertogtje te kunnen doen. — Uit Amsterdam schrijft men dat de koopman *A. de Jongh*, in 't vermoeden dat de beide gevangenen de dieven waren die inbraak bij hem hebben gepleegd, zich onmiddellijk naar Dusseldorp begeven heeft.

— In de maand Mei aanstaande zal te 's Hage eene Tentoonstelling van voortbrengselen van schilder-, teeken-, graveer-, bouw- en beeldbouwkunst, door levende meesters vervaardigd, worden gehouden. Thans is het programma daarvan openbaar gemaakt.

— De commissie tot inzameling van giften [illegible] betrekkingen der negen varensgezellen te Hellevoetsluis, heeft op nieuw bekend gemaakt eenen staat der nog bij haar ingekomen bijdragen, waaruit blijkt, dat, behalve het vroeger gemelde bedrag van p. m. *f* 12,000, nog is ontvangen eene som van omstreeks *f* 20,000, alzoo te zamen (met de *f* 1034,35, thans nog weder uit Triest ingekomen), de hoogst aanzienlijke som van meer dan *f* 33,000.

— Het *Handelsblad van Antwerpen* vermeldt dat de onderhandelingen van het belgisch gouvernement en de kompagnie *Leijsen* nopens den ijzeren weg door de Kempen op den voordeeligsten voet staan. — De onderhandelingen met Holland om den weg op 's Bosch enz. voort te zetten, was begonnen.

Als bijzonderheden van den zachten winter wordt nog het volgende gemeld: bij de tuiniers *G.* en *v. V.* te Wateringen steken reeds enkele vroege aardappelknollen de stengels boven den kouden grond uit, zoodat, indien het weder zoo zacht blijft, het te wachten is, dat zij spoedig zullen bloeijen.

— Te Rijswijk treft men eene ontelbare menigte zwarte vliegen aan, die aan de kade van het onderwater staande land bespeurd worden. Al

deze insecten leven en bewegen zich in en boven het water en worden door den zuid- en zuidwesten wind aangevoerd, en niet op ééne enkele plek vindt men ze, maar meer dan een kwartier uur gaans, zoo ver- zich de kade uitstrekt, en op verschillende plaatsen eene palm dik.

Wij lezen in het *Repertorium* van dr. *van Hasselt* en *Hekmeijer*, bladz. 383 het volgende:

Inenting der longziekte bij het rundvee.

Sedert dat door dr. *Willems* zijne proeven omtrent de inenting van de heerschende longziekte zijn bekend gemaakt, hebben zich vele stemmen verheven, die de eer van de prioriteit dier kunstbewerking aan dr. *Willems* betwisten. Hier te lande was de eerste, die deze kwestie opwierp, zoo als men weet, dr. *Donkersloot* te Amerongen. Daarna werd op het Landbouw-Congres, gehouden te Leeuwarden in de maand Julij jl., die ontdekking aan dr. *Willems* betwist door *Ype Bouwes Ringnalda*, door wien, voorzien van eene voorrede, door dr. *Sluiterman*, daarover zelfs eene afzonderlijke Brochure werd uitgegeven.

Men kent insgelijks den strijd daarover tusschen dr. *Willems* en dr. *Desaive*, en tot welke hevige woordenwisselingen tusschen deze twee heeren die kwestie heeft aanleiding gegeven. — Intusschen was aan elk vee-arts bekend, dat reeds in 1827 door den beroemden hoogl. *Hertwig* en in 1833 door prof. *Vix* zoodanige inentings-proeven waren genomen, terwijl aan elk practisch vee-arts, wij houden ons daarvan overtuigd, die longzieke koeijen behandelde, de inenting als middel tegen de longziekte op het voorbeeld van die tegen de *runderpest*, is ter sprake gebragt, maar zijn zij door de ongelukkige uitkomsten van de inentingen door *Hertwig* en *Vix* bewerkstelligd, daarvan verder terug gehouden. Daarbij komt nog, en dit is bij de plaats gehad hebbende strijd te zonderlinger, dat dr. *Willems* geenzins beweert, het *eerst* het *denkbeeld* om de ziekte in te enten, te hebben geopperd, immers hij vermeldt reeds in zijn eerste memorie daarover aan ons in manuschript, als lid der commissie ter inzage gegeven, duidelijk, dat *Dieterichs* en *Vix* reeds zoodanige inentingen hebben verrigt. Aan dr. *Willems* komt echter de eer toe van het *eerst* te hebben aangewezen, *hoe*, *waar* en met *welke* stof die inenting, zal ze gunstige uitkomsten geven, moet worden verrigt, alsmede, *waarop* men daarbij bijzonder te letten heeft. — Aan dr. *Willems* komt dus ontegenzeggelijk de eer toe, het *denkbeeld* in *practijk* te hebben gebragt, zoodanig dat het, voor zoo verre de proeven tot *heden* strekken als voorbehoedmiddel, *gunstige* resultaten geeft.

Ziedaar kortelijk den stand dezer zaak tot in het begin van December 1852. — Ik dacht dat de discussiën omtrent de prioriteit der inenting in bovenvermelden geest opgevat, gesloten waren. Ik kreeg toen in handen de *Gazette médicale de Paris*, XXII Année, Troisième Série, Tome VII, N°. 47, 20 Novembre, en las daarin, bladz. 729 en verv., tot mijne verbazing een wijdloopig opstel van dr. *Boinet*, getiteld: «*Recherches historiques sur l'inoculation préservative de la pneumonie epizoötique des bêtes bovines*»; — ik zeg tot mijne verbazing, want reeds bij het lezen der eerste regels zal elk vee-arts bespeuren, dat hier geenzins sprake is van inenting der longziekte, maar . . . van de *Runderpest!!* — inentingen, waarvan de geschiedenis tot hoogen roem onzer landgenooten strekt, maar de thans echter, en ook dit is bekend, slechts historische waarde bezitten. Dr. *Boinet* is waarschijnlijk geen vee-arts, anders had hij, dunkt mij, de *longziekte* niet voor de *runderpest*, of omgekeerd de *runderpest* voor de *longziekte* gehouden, en beide dus schromelijk met elkander verwart. — Zie, op deze wijze worden de grootste fouten, misstellingen en verkeerde denkbeelden vooral onder de niet zaakkundigen verspreid! Ik zou daarover echter geen woord hebben gesproken, en het aan de Fransche vee-artsen hebben overgelaten om Dr. *Boinet* zijne fout onder het oog te brengen, ware het niet, dat ik in de *Geneesk. Courant* van den 19 December 1852, n°. 51 en volgende nummer, dat stuk van *Boinet* in de hoofdzaken in *onze taal* had weder gevonden, en dus die *dwaling* ook op onze bodem is overgeplant. — Voor de *niet*- vee-artsenijkundigen, — want *elk* vee-arts zal, het stuk lezende, dit zelf wel zien — herhaal ik dus: *Het opstel van* Dr. *Boinet behandelt de Geschiedenis van de inentingen bij de Runderpest bewerkstelligd, maar spreekt met geen enkel woord over die der longziekte bij het rundvee.*

Utrecht, 26 December 1852. F. C. HEKMEIJER.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 11. JANUARIJ 1853.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	8,40	tot *f*	8,50.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	0,00
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	6,50	» »	6,60
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	5,50.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,17.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.			»	0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.			»	0,26½
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,29.
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,32.
Een dito pond grof Tarwemeel			»	0,16.
Een dito pond Boter			»	0,76.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)		*f* 0,00	tot *f*	2,55
Het 1000 Eiken Telhout			»	2,50.
Het 1000 Doof Hout			»	2,30.
De kar Spaanders			»	3,00.
De » Struiken			»	3,75.
De 100 Mutsaard			»	3,50.

TWEE HONDERD NEGENTIENDE STAATS-LOTERIJ.

TWEEDE KLASSE.

1e Trekking N°. 8478, *f* 2500; N°. 13714, *f* 1250; N°s. 536, 9009, 8991, 17737, 19114, 5853 ieder *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (11 *Januarij*) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 66, ⅛, 66; 3 pCt. 78 7/16, ½, 7/16; 4 pCt. 96½, ¾, ½; O. Ind. Leening 4 pCt. 96¾, ⅞; Amort.-Syndik. 3½ pCt. 96; Handelm. 4½ pCt. 120¼; Belgie 2½ pCt. 53⅞, 54; Fransche oblig. 3 pCt. 76⅝ ¾; Spanje Onbep. St. 23 13/16, ⅞, 13/16; 3 pCt. 49 11/16, ¾; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 48 13/16; Coup. Bewijzen 4 13/16, ⅞; Amort.-Sch. 5⅞; Portugezen te Londen 5 pCt. 41¼, ⅜; 4 pCt. 38⅝, ¾, 11/16; Rusland 5 pCt. 109, ⅛; dito 1828—29 107⅛, ⅝; 4½ pCt. 102¾; 4 pCt. bij *Hope* 92¾; Id. bij *Stiegl.* 92 5/16, ¼; Inschr. in Assign. 6 pCt. 72⅝; Polen Certif. 88; Oostenr. Metall. 88⅝, ⅛; dito 1852 84¾, ⅞; Nieuwe 2½ pCt. 1847. 43½ 44¼; Nieuwe 2½ pCt. 1851—52. 43⅝, ⅞; Nieuwe 5 pCt. 93⅞, 94.

Advertentiën.

Kiezers-Vereeniging te Breda.

ALGEMEENE VERGADERING op *Donderdag den 13. Januarij* 1853, des namiddags ten 7 uren, in het Lokaal der Societeit bij den Heer HOEIMANS, ter verkiezing van Kandidaten voor Leden van den Gemeente-Raad.

Met toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur dezer Stad.

Schouwburg te Breda,

ONDER DIRECTIE VAN

E. VAN BEEM EN L. VAN SLUYS.

N°. 5 IN HET ABONNEMENT,

OP VRIJDAG DEN 14. JANUARIJ 1853.

JULIETTE,

OF DE TERUGKOMST UIT MEXICO.

Groot Drama Vaudeville in twee bedrijven.

NA HETZELVE:

VECHTEN IS MIJN LEVEN.

Kluchtige Vaudeville in een bedrijf.

TOT SLOT:

KLAVEREN VROUW.

Kluchtige Vaudeville in een bedrijf.

Aanvang ten 6 ure om ten 10 ure te eindigen.

*** **TWEE BEKWAME LETTERZETTERS**, van goede getuigenissen, kunnen geplaatst worden bij de Uitgevers dezer.

*** De Ondergeteekenden berigten aan hunne geëerde Begunstigers, zoo binnen als buiten de Stad, dat wegens het eindigen hunner Compagnieschap een **FINALE UITVERKOOP** tegen **FABRIEKSPRIJZEN** bij hun plaats heeft.

BREDA, 12 Januarij 1853. Get. W. VAN DEN DRIES & C°.

SAKSISCHE KANARIEVOGELS.

WILHELMINA SCHUTZ is gearriveerd met eene groote partij **SAKSISCHE KANARIEVOGELS**, zingende de Nachtegaal en de Waterrol zoowel bij avond als bij dag. Is gelogeerd bij J. GOOSSEN, in het Logement *de Druif*, op de Havermarkt alhier.

*** Die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan de onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen den WeledelGestrengen Heer ADRIANUS JOHANNES VAN KUIJK WITTERMANS, in leven Luitenant ter zee 1ste klasse, overleden te *Bergen-op-Zoom* den 27. November 1852, gelieve daarvan opgave of betaling te doen, ten Kantore van den Notaris M. BAK te *Bergen-op-Zoom*, vóór of op den 31. Januarij 1853. — De rekening, verantwoording en uitbetaling dier Nalatenschap, voor zoover het bedrag strekkende is, en er geen verzet plaats heeft, zal tenzelven Kantore gedaan worden op Donderdag den 3. Februarij 1853, 's voormiddags tien uren precies.

VERTROUWELIJKE MEDEDEELINGEN.

Een Depôthouder, die in het vooroordeel van zoo velen deelt en niet gaarne aan den weg timmert, zoo als hij zich uitdrukt, deelde ons in vertrouwen mede, dat hij maanden lang met Rheumatische Hoofdpijn rondgeloopen had; — de aanhoudende pijn in het achterhoofd had hem schier een stijve nek gemaakt. — De Doctor zei maar altijd »het moet van zelf weer weg gaan als het warm wordt," maar het werd warm en het ging niet weg — toen zei zijn Vrouw tegen hem, »je verkoopt de Kettingen en waarom draag je er nu zelf geen?" toen heeft hij er een aangedaan en liep nog altijd met de hand aan het hoofd uit oude gewoonte, hoewel de pijn merkelijk verminderde tot ze op een goeden dag, geheel verdwenen was en hij zijn hoofd weer omdraaijen kon. Hij vertelde nog andere hem bekende genezingen, als:

Een Boerenknecht had Jicht in de linker dij — hij werd door een Ketting heel gaauw genezen, maar kreeg later de zelfde pijn in de regter dij, hij bevestigde toen de Ketting om die dij en genas even voorspoedig.

Een Schilder was van Rheumatiek over het geheele ligchaam stijf en kon de kwast niet meer in de vingers houden; hij droeg een Ketting en werd spoedig beter. Toen hij eens op een warmen dag de Ketting die hem hinderde afgelegd en vergeten had hem weer om te doen, duurde het niet lang of hij had weer de Jicht en de stijvigheid als te voren; toen deed hij de Ketting weer om en werd voor de tweede keer ook heel gaauw weer beter. »Nee, nu moet ik toch," zoo had hij zich uitgelaten, »nu moet ik toch zelf zeggen dat ze goed zijn, ik was er hard tegen en wou er in het eerst maar niet aan, nu is het toch goed geweest, dat ik er een genomen heb."

Er zijn er zoo veel, die hij weet dat genezen zijn en die het ook wel bekennen willen, hij zou er wel acht dagen van kunnen vertellen, maar zijn tijd is gemeten als hij in Amsterdam is. — Ook een Doctor is door een Goldbergerschen Ring, die hij hem verkocht heeft, van zware Rheumatische pijnen genezen en hij zelf draagt nu altijd zulk een Ring, tegen stijfte in arm en schouder.

Deze KETTINGEN en RINGEN zijn in onderstaande DEPOTS te verkrijgen.

Amsterdam, Verkoophuis.	Eindhoven, H. Gruithuyzen, Rz.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Helmond, A. H. Martin.
» C. H. Veraart.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Boxmeer, G. Muller.	Tholen, T. J. Maas.
Breda, Wed. Mercx Folla.	Tilburg, C. H. Domhoff.

, Door S. E. van NOOTEN te *Schoonhoven*, is uitgegeven en verzonden, het eerste Nommer voor 1853, van de

STADS- EN DORPSBIBLIOTHEEK.

MENGELINGEN UIT HET GEBIED DER

GODSDIENST EN ZEDEKUNDE, DER LAND- EN VOLKENKENNIS, DER ROMANTIEK EN POEZIJ.

Dit Maandwerk, dat reeds vier jaren in de gunst van het lezend Publiek mogt deelen, bevat voortdurend Bijdragen van onze meest geliefde Vaderlandsche Letterkundigen; voorts bijna 600 bladz. druks in het jaar, versierd met 6 keurige Steendrukplaten, die ieder jaar twee gewone 8vo boekdeelen vormen, en te zamen slechts kosten **ƒ 3,90.**

Het 1e Nommer, dat in alle Boekwinkels ter inzage voorhanden is, behelst:

S. J. van den Bergh, *Afscheid aan het oude jaar.*
Goede reis en wel te huis! (Bij de Titelplaat.)
P. J. V. Dusseau, *Iets over Torquato Tasso.*
Een Zonderling.
C. E. van Koetsveld, *De Moskoestroom. Een beeld uit het Noordsche zeeleven.*

, Bij G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, komt van de pers:

P. VAN DER BURG,

EERSTE GRONDBEGINSELEN DER

STERREKUNDE,

OF DE AARDE, BESCHOUWD IN VERBAND TOT ANDERE

HEMELLIGCHAMEN,

EEN LEESBOEK VOOR ALLE STANDEN.

EERSTE STUKJE.

Met 84 tusschen den tekst geplaatste Houtsnee-Figuren.

De NATUURKUNDE van denzelfden Schrijver, waarvan binnen zeer weinige jaren een' DERDEN DRUK noodzakelijk werd, is alom te gunstig bekend en viel van bevoegde beoordeelaars te vereerende getuigenissen ten deel, dan dat ook dit populaire en bevattelijke Handboek over de schoonste en verhevenste wetenschap, nog een woord tot aanbeveling bij onze beschaafde Landgenooten zou behoeven. Zoowel tot *Leesboek* op *Gymnasiums en Instituten*, als tot *Handleiding bij Zelfonderrigt* zal het dus in eene lang gevoelde behoefte voorzien.

Voor ƒ 3.50 in plaats van ƒ 7.—

zijn alom op bestelling verkrijgbaar, de nog voorhanden Exemplaren van

JONATHAN PEREIRA,

OVER VOEDSEL, VOEDING EN SPIJSREGEL,

Vertaald en met Aanteekeningen toegelicht door Dr. VAN DAALEN.

PEREIRA'S MATERIA MEDICA en THERAPIE is bij het Geneeskundig publiek te gunstig bekend, dan dat dit nog te weinig bekende Werk, voor HEd. eenige aanprijzing zou behoeven. Maar de zeer populaire behandeling dezer hoogstgewigtige onderwerpen maakt dit thans *bij uitstek goedkoope en nuttige handboek*, ook tot een onmisbaar werk voor elk beschaafd burger.

Uitgaven van W. H. VAN HEIJNINGEN, te Utrecht.

Voor Leesgezelschappen

HET GEHEEL OORSPRONKELIJK TIJDSCHRIFT.

NEDERLAND,

ONDER REDAKTIE VAN

H. SCHIMMEL en Mr. J. A. MOLSTER.

Prijs per jaargang van 12 nummers met platen ƒ 10,50.

Het Januarij-nummer wordt door de H.H. E. J. POTGIETER en H. J. SCHIMMEL geopend en in de volgende nummers zullen de lezers bijdragen vinden van onze eerste belletristen.

Dankbaar voor den bijval die deze moeijelijke en kostbare onderneming ondervond, zij die bij voortduring ieder, die prijs stelt op nationale literatuur, aanbevolen.

PANTHEON.

TIJDSCHRIFT TER BEVORDERING VAN NUTTIGE KENNIS.

Gewijd aan LETTERKUNDE, SCHOONE KUNSTEN, LAND- en VOLKENKENNIS, REIS- en LEVENSBESCHRIJVINGEN, STAAT-HUISHOUDKUNDE en alle NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN in hare betrekking tot het dagelijks leven, uit te geven *tweemaal per maand.*

Prijs per jaargang van 24 afleveringen ƒ 6,—

De eerste aflevering, van dit hoogst belangrijk en veel omvattend tijdschrift is alom voorhanden. HET IS EEN TIJDSCHRIFT VOOR IEDEREEN.

Het Handelsblad zegt hiervan:

«Elke poging, die strekken kan tot bevordering van wezenlijke beschaving, tot uitbreiding van die kennis, welke ons dagelijks op zoo velerlei wijze te stade komt en kan bijdragen tot ontwikkeling van den smaak voor wat edel en goed is, verdient aanprijzing. Eene zoodanige poging zien wij aangewend door de uitgave van het PANTHEON, *Tijdschrift ter verspreiding van nuttige kennis*, waarvan wij de eerste aflevering voor ons hebben. De boekhandelaar W. H. van Heijningen, te Utrecht, die voor een nette uitvoering en matigen prijs heeft zorg gedragen, zal, vertrouwen wij, zich niet teleurgesteld zien als hij op een ruim debiet rekent."

KERKELIJKE COURANT.

Prijs per jaargang, 52 Nummers, franco per post ƒ 6,50.

Behalve eene spoedige en volledige mededeeling van het Kerknieuws, wordt al wat er zoo binnen- als buitenlands belangrijks op Kerkelijk gebied voorvalt, hierin behandeld; daarenboven vindt men er hoogst belangrijke stukken in van onze beroemdste en kundigste Godgeleerden. Hoogt aanzienlijk en stijgend is dan ook het debiet, doch daar er slechts enkele Exemplaren worden overgedrukt, worden zij, die zich voor 1853 wenschen te abonneren verzocht, hoe eer hoe liever opgave daarvan te doen.

Een nieuw werk van Charles Dickens.

'T VERLATEN HUIS.

MET PLATEN.

Even als COPPERFIELD zal dit werk in twintig afleveringen of 3 deelen compleet zijn. Als een bewijs van den stijgenden roem van den genialen schrijver kan strekken, dat in Engeland *eene maand na de uitgave* der eerste aflevering reeds *vijf en veertig duizend* exemplaren waren gedebiteerd.

Van bovengenoemden schrijver zijn onlangs uitgegeven:

DAVID COPPERFIELD, 3 deelen met platen. . . .	ƒ 9,—
HUISGEZIN en VOLKSLEVEN, 2 deelen	- 5,80.
NOVELLEN UIT DE HOUSEHOLD WORDS.	- 2,90.

Werken van Grace Aguilar.

HET CEDERDAL	ƒ 3,25.
DE VRIENDINNEN, 2 deelen	- 5,—.
WAT EENE MOEDER VERMAG, 2 deelen.	- 5,80.

Allergunstigst beoordeeld in de meeste tijdschriften.

Een nieuw werk van Miss Ellis.

ELLA MORE.

2 deelen met vignetten ƒ 6,50.

Een nieuwe roman van de Schrijfster van PLIGT EN ROEPING DER VROUW heeft bij ons te lande geen verdere aanbeveling noodig.

NATHALIE.

DOOR

JULIA KAVANAGH.

2 deelen met vignetten prijs ƒ 5,80.

Door denzelfden Uitgever is mede uitgegeven:

Mr. *J. A. MOLSTER*, BEPALINGEN VAN REGT EN WET omtrent den GELD en FONDSENHANDEL	ƒ 2,60.
Mr. *A. J. ZUBLI*, DE INVLOED DER GEMEENTE-WET op de invordering der plaatselijke belastingen	ƒ 0,60.
SCHLOSBERGER'S, Organische scheikunde bewerkt door A. W. GUNNING 1, afl, á.	ƒ 0,75.
SEUBERT'S, PLANTENKUNDE door Dr. C. A. J. A. OUDEMANS met meer dan 500 figuren	ƒ 5,90.
J. C. KINDERMAN, GODSDIENSTIG HANDBOEK VOOR DEN ZEEMAN.	ƒ 2,60.
HET BEGINSEL VAN DE WET DER STORMEN, een gids voor Zeereden	ƒ 1,25.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.